

**ZARZĄDZENIE NR 120/ 20 /12
PREZYDENTA MIASTA TYCHY
z dnia 12 czerwca 2012 r.**

**w sprawie wprowadzenia instrukcji sporządzania skonsolidowanego bilansu Gminy
Tychy**

Na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminny (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.), art. 55 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm.) oraz § 21, § 25 ust. 3 i § 26 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.)

zarządzam co następuje:

§ 1

Wprowadzić instrukcję sporządzania skonsolidowanego bilansu Gminy Tychy stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zobowiązuję kierowników jednostek organizacyjnych Gminy Tychy oraz Naczelnika Wydziału Budżetu i Księgowości Urzędu Miasta w Tychach do:

- 1) dokonania na dzień bilansowy inwentaryzacji wszystkich sald należności i zobowiązań oraz innych rozrachunków o podobnym charakterze występujących pomiędzy jednostkami objętymi skonsolidowanym bilansem,
- 2) do sporządzania wykazu zobowiązań i należności oraz innych rozrachunków o podobnym charakterze występujących między jednostkami, których sprawozdania podlegają konsolidacji (ze wskazaniem pozycji bilansu, w której ujęto te rozrachunki i rozliczenia).

§ 3

W zakresie spółek kapitałowych, w których Gmina Tychy posiada udziały/akcje podstawą sporządzenia skonsolidowanego bilansu będzie:

- 1) bilans roczny,
- 2) wykaz zobowiązań i należności oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze występujących między jednostkami, których sprawozdania podlegają konsolidacji,
- 3) wykaz aktywów finansowych na dzień bilansowy ze wskazaniem jednostek, w których zostały nabyte.

§ 4

Traci moc Zarządzenie Nr 0152/62/07 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 25 września 2007 r. w sprawie instrukcji sporządzania skonsolidowanego bilansu Gminy Tychy z późn. zm.

§ 5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.

**Załącznik
do Zarządzenia nr 120/ 20 /12
Prezydenta Miasta Tychy
z dnia 12 czerwca 2012 r.**

Instrukcja sporządzania skonsolidowanego bilansu Gminy Tychy

§ 1

Ilekróć jest mowa o:

- a) jednostce dominującej – rozumie się Gminę Tychy,
- b) spółce – rozumie się spółkę prawa handlowego, w której Gmina Tychy posiada udziały/akcje,
- c) jednostkach podporządkowanych – rozumie się samorządowe jednostki i zakłady budżetowe, samorządowe instytucje kultury oraz spółki.

§ 2

Dniem bilansowym jest ostatni dzień roku kalendarzowego.

§ 3

Jednostka dominująca sporządza roczny skonsolidowany bilans grupy kapitałowej, obejmujący dane jednostki dominującej i jednostek podporządkowanych zestawione w taki sposób jakby grupa kapitałowa stanowiła jedną jednostkę, z uwzględnieniem niezbędnych wyłączeń i korekt.

§ 4

Konsolidacją obejmuje się:

- 1) bilans z wykonania budżetu Gminy Tychy,
- 2) bilanse samorządowych jednostek i zakładów budżetowych,
- 3) bilanse samorządowych instytucji kultury,
- 4) bilanse spółek.

§ 5

1. Konsolidacją nie obejmuje się spółek, jeżeli:
  - 1) udziały/akcje tej jednostki zostały nabyte, zakupione lub pozyskane w innej formie, z wyłącznym ich przeznaczeniem do późniejszej odsprzedaży, w terminie jednego roku od dnia ich nabycia, zakupu lub pozyskania w innej formie,
  - 2) występują ograniczenia w sprawowaniu kontroli lub współkontroli nad jednostką, które wyłączają swobodne dysponowanie jej aktywami, w tym wypracowanym przez tę jednostkę zyskiem netto lub które wyłączają sprawowanie kontroli nad organami kierującymi tą jednostką.
2. Konsolidacją nie obejmuje się również bilansów spółek, w których jednostka dominująca posiada mniej niż 20% udziałów/akcji.

§ 6

1. Dane samorządowych jednostek i zakładów budżetowych, samorządowych instytucji kultury oraz spółek, w których jednostka dominująca posiada ponad 50% udziałów/akcji konsoliduje się metodą konsolidacji pełnej.
2. Dane spółek, w których jednostka dominująca posiada do 50% udziałów/akcji wykazuje się w bilansie skonsolidowanym przy zastosowaniu metody praw własności.

§ 7

1. Metoda konsolidacji pełnej polega na sumowaniu, w pełnej wartości, poszczególnych pozycji odpowiednich pozycji bilansu jednostki dominującej i jednostek podporządkowanych oraz dokonaniu odpowiednich wyłączeń oraz korekt.
2. Wyłączeniu podlegają :
  - 1) w całości:
    - a) wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze jednostek objętych konsolidacją,
    - b) dywidendy naliczone lub wypłacone przez spółki jednostce dominującej i innym jednostkom, objętym konsolidacją,
  - 2) wyrażone w cenie nabycia wartości udziałów/akcji posiadanych przez jednostkę dominującą i inne spółki objęte konsolidacją.
3. W sytuacji ust. 2 pkt 2) na dzień rozpoczęcia sprawowania kontroli nad spółką udziały wycenia się według wartości godziwej aktywów netto spółki, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej i innych spółek objętych konsolidacją. Jeżeli wartość posiadanych udziałów/akcji i odpowiadająca im część aktywów netto spółki, różnią się, to:
  - 1) nadwyżkę wartości udziałów/akcji nad odpowiadającą ich częścią aktywów netto wycenionych według ich wartości godziwych – wartość firmy, wykazuje się w aktywach skonsolidowanego bilansu w odrębnej pozycji aktywów trwałych jako „Wartość firmy jednostek podporządkowanych”,
  - 2) nadwyżkę odpowiedniej części aktywów netto wycenionych według wartości godziwych nad wartością udziałów – ujemną wartość firmy, wykazuje się w pasywach skonsolidowanego bilansu w odrębnej pozycji jako „Ujemna wartość firmy jednostek podporządkowanych”.
4. Udziały/akcje w kapitale spółek, należące do osób lub jednostek innych niż objęte konsolidacją, wykazuje się w odrębnej pozycji pasywów skonsolidowanego bilansu, po kapitałach własnych jako „Kapitały mniejszości”.

§ 8

Sporządzanie bilansu skonsolidowanego metodą pełną składa się z etapu:

- 1) sporządzenia arkusza konsolidacyjnego sektora finansów publicznych obejmującego dane z bilansu w wykonania budżetu, łącznego bilansu samorządowych jednostek i zakładów budżetowych (po wyłączeniach), samorządowych instytucji kultury,
- 2) dokonania wyłączeń wzajemnych należności i zobowiązań oraz innych rozrachunków o podobnym charakterze występujących w sektorze finansów publicznych,
- 3) sporządzenia zbiorczego zestawienia bilansów spółek,
- 4) dokonania wyłączeń i korekt:
  - a) wyłączenie wzajemnych należności i zobowiązań oraz innych rozrachunków o podobnym charakterze pomiędzy sektorem finansów publicznych a spółkami,
  - b) sporządzenie zestawienia udziałów w spółkach, w których jednostka dominująca posiada ponad 50% udziałów/akcji,
  - c) eliminacja udziałów jednostki dominującej w spółkach oraz udziałów spółek będących w posiadaniu innej spółki objętej konsolidacją:
    - udziały/akcje w kapitałach spółek odpowiadające udziałowi jednostki dominującej lub innych spółek objętych konsolidacją, wyłącza się po stronie aktywów z poz. „Akcje i udziały” oraz po pasywach skonsolidowanego bilansu z poz. „Fundusz jednostek”,
    - udziały/akcje w kapitałach spółek należące do osób lub jednostek innych niż objęte konsolidacją, przenosi się do odrębnej pozycji pasywów skonsolidowanego bilansu, po kapitałach własnych jako „Kapitały mniejszości”,
  - c) wycena udziałów jednostki dominującej w aktywach netto spółki. Ustalenie na dzień rozpoczęcia sprawowania kontroli na spółką wartości firmy (wykazać w aktywach w pozycji „Wartość firmy jednostek podporządkowanych”) bądź ujemnej wartości firmy (wykazać w pasywach w pozycji „Ujemna wartość firmy jednostek podporządkowanych”),

- 5) sporządzenia łącznego arkusza konsolidacyjnego sektora finansów publicznych i spółek z uwzględnieniem wyłączeń i korekt.

§ 9

Metoda praw własności polega na zastosowaniu przez jednostkę dominującą wyceny udziałów w aktywach netto spółki ustalonych na dzień objęcia udziałów oraz wykazaniu w aktywach trwałych skonsolidowanego bilansu pozycji „Udziały w jednostkach podporządkowanych wyceniane metodą praw własności”. Udział w zysku (stracie) netto jednostki podporządkowanej koryguje się o odpis wartości firmy lub ujemnej wartości firmy. W konsolidacji tą metodą nie sumuje się poszczególnych pozycji bilansu jednostki dominującej z bilansami spółek, a więc nie stosuje się też wyłączeń z tytułu należności i zobowiązań.

§ 10

Sporządzanie bilansu skonsolidowanego metodą praw własności składa się z etapu:

- 1) sporządzenia zestawienia udziałów/akcji w spółkach, w których jednostka dominująca posiada do 50% udziałów/akcji,
- 2) ustalenia, w oparciu o udział jednostki dominującej, kwoty wyniku finansowego oraz udziałów w spółkach i włączenie do pozycji skonsolidowanego bilansu „Udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności”,
- 3) wyceny udziałów jednostki dominującej w aktywach netto spółki. Ustalenie na dzień rozpoczęcia sprawowania spółkontroli na spółką wartości firmy (wykazać w aktywach w pozycji „Wartość firmy jednostek podporządkowanych”) bądź ujemnej wartości firmy (wykazać w pasywach w pozycji „Ujemna wartość firmy jednostek podporządkowanych”).

§ 11

Bilans skonsolidowany podpisuje Kierownik jednostki dominującej oraz Skarbnik.

§ 12

Bilans skonsolidowany należy sporządzić w złotych i groszach w terminie do dnia 30 czerwca roku następnego.

§ 13

Dokumentacja konsolidacyjna zawiera:

- 1) Wykaz jednostek objętych konsolidacją ze wskazaniem właściwej dla danych jednostek metod konsolidacji.
- 2) Bilanse, w tym:
  - a) bilans z wykonania budżetu Gminy Tychy,
  - b) łączny bilans samorządowych jednostek i zakładów budżetowych (po wyłączeniach),
  - c) zbiorcze zestawienie bilansów samorządowych instytucji kultury,
  - d) zbiorcze zestawienie bilansów spółek handlowych, w których Gmina Tychy posiada ponad 50% udziałów/akcji.
- 3) Arkusz:
  - a) wyłączeń wzajemnych należności i zobowiązań oraz innych rozrachunków o podobnym charakterze między jednostkami objętymi konsolidacją,
  - b) wyłączeń środków przekazanych na działalność samorządowych jednostek budżetowych a niewydatkowanych do dnia bilansowego oraz nie przekazanych przez te jednostki dochodów budżetowych na rachunek Gminy Tychy,
  - c) wyłączeń dywidend naliczonych lub wypłaconych przez spółki jednostce dominującej i innym jednostkom objętymi konsolidacją,
  - d) korekt kapitałów spółek odpowiadającej udziałowi jednostki dominującej lub innych spółek objętych konsolidacją,
  - e) korekt udziałów/akcji o różnicę pomiędzy wartością posiadanych udziałów a odpowiadającą im częścią aktywów netto,

- f) zbiorcze zestawienie korekt w poszczególnych pozycjach bilansu spółek,
- g) konsolidacji sektora finansów publicznych z uwzględnieniem wyłączeń,
- h) konsolidacji sektora finansów publicznych i spółek z uwzględnieniem korekt i wyłączeń.